

ויאמר הוי' אליו מי שם פה לאדם

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 את עצמו, מראשו שבו נאמר כי לבני ישראל יהיה "מספר" לסופו שבו נאמר
 2 "לא ימד (לא יוכלו למדוד אותו) ולא יספר" (לא יוכלו לספור אותו) אלא
 3 פירוש הכתוב הינו שהוא בגדר מספר והתחלקות, ולא מושלל
 4 לחלוטין מהמושג מספר ומפל-מקום למעשה לא יספר, וכמו חול
 5 הים שהוא בגדר התחלקות,
 6 שפל גרגיר הוא נבדל
 7 מתבירו, והוא גם בגדר
 8 מספר, שהרי כשנותנים
 9 גרגירי חול מועטים יחסית בכלי,
 10 אזי אפשר לספור כמה
 11 גרגירי חול נמצאים בכלי,
 12 ואם כן אי אפשר לומר שבצעם מהותו
 13 חול הים מושלל מספירה ומפל-
 14 מקום פולם ביחד הם בלי
 15 מספר וכן גם בעניינו, בנמשל,
 16 מדובר בהארה אלוקית בלתי מוגבלת
 17 אבל לא עד כדי כך שהיא מושללת
 18 לחלוטין ממושג הגבול והגדר (וכפי
 19 שמדייקים בחסידות שגם אור ה'סובב'
 20 נקרא "סובב כל עלמין", כלומר אור
 21 שיש לו קשר ושייכות לעולמות).
 22 ובעומק יותר, הנה גם גוש
 23 עפר שנדבק והפך למציאות אחת
 24 שאינו בהתחלקות ומספר
 25 ולמעשה איננו מחולק לגרגירים
 26 נפרדים ואין אפשרות לספור אותו,
 27 מפל-מקום הרי מצד מהותו
 28 הוא בגדר התחלקות ומספר,
 29 שהרי כשיוציאו המים
 30 שבתוכו, אזי יהיו ריבוי
 31 גרגירי חול, ורק מצד המים
 32 שבתוכו אבל לא מצד עצמו הרי
 33 הוא בלי התחלקות ומספר,
 34 ואם כן הרי זה דוגמא
 35 להמשכת הפלי-גבול כפי
 36 שהוא בגדר הגבלה.
 37 ועל-דרך-זה שילוב מעין זה בין "מספר" ו"אין מספר" ובין "בלי
 38 גבול" ו"הגבלה" מצינו גם במלאכים, דאיתא מובא בגמרא¹⁸
 39 אלה אלפים גו' ורבוא רבבין¹⁹ מספר גדוד אחד,
 40 ולגודדיו אין מספר הגמרא שואלת שלכאורה יש סתירה בין שני
 41 פסוקים, בפסוק אחד נאמר "היש מספר לגודדיו" בלשון תמיהה, ומכאן
 42 שגודדיו המלאכים של הקב"ה הם ללא מספר ואילו בפסוק אחר נאמר
 43 "אלף אלפין ישמשוניה וריבו רבבן קדמוהי" ומכאן שלמלאכים יש מספר.

והגמרא מתרצת שאלף-אלפים וריבוא רבבות הוא מספרו של גודד אחד
 בלבד, אבל לגודדיו אין מספר, ואם כן גם בענין מספר המלאכים יש
 חיבור ושילוב בין "מספר" ו"אין מספר". והינו, שהם המלאכים
 בגדר התחלקות זה מזה ואינם מציאות אחת, בדוגמת המבואר לעיל
 לגבי חול הים, שהרי כל גדוד
 נבדל מתבירו והוא מציאות
 מוגדרת ונבדלת, והם גם בגדר
 מספר, שהרי בכל גדוד יש
 מספר למלאכים שבו "אלף
 אלפים..." אלא שלגודדיו אין
 מספר.
 וכל זה כל האמור על כך שהאור
 האלוקי מאיר תוך שילוב וחיבור בין
 בלי גבול וגבול הוא בהמשכה
 והתגלות של האור האלוקי שמצד
 בחינת ה'סובב'. אמנם
 ההמשכה שמצד בחינת
 'ממלא' היא בהגבלה ממש
 וענין הבלי-גבול שבאלוקות לא בא בו
 לידי ביטוי, וכמוכּן ממאמר
 רבותינו ז"ל²⁰ מה הנשמה
 ממלאה את הגוף כו', כאמור,
 'ממלא כל עלמין' הוא אורו ית'
 המצומצם ומוגבל, הנמשך למטה
 ומתלבש בתוך העולמות והנבראים,
 והם מרגישים אור וחיות זו, כמשל
 הנשמה המתלבשת בתוך הגוף
 להחיותו והאדם מרגיש שיש בו חיות
 ורואה את פעולותיה של הנשמה, ועל
 הארת האלוקות באופן כזה, "ממלא כל
 עלמין" אמרו חכמינו ז"ל במדרש -
 'מה הנשמה ממלא את העולם, ויהי
 על-ידי הגבלות הגוף, אפשר
 למדוד גם את עניני הנשמה
 המתלבשים בגוף כי הנשמה
 'ממלאה' את הגוף ומתלבשת בו בפנימיות, כך שעניני הנשמה המלוּבשים
 בגוף הם, כמוכּן מסויים, מוגבלים כשם שהגוף מוגבל, וכן הוא גם היחס בין
 אור ה'ממלא' לעולמות ולנבראים - כיוון שהוא מתלבש בהם בפנימיות ולפי
 ערכם, ו'ממלא' אותם הרי זה אור מוגבל.
 ג) אמנם עצמותו ומהותו יתברך הוא למעלה מב'
 ההמשכות הנ"ל, והקדוש ברוך הוא עצמו הוא נעלה ומופשט לגמרי
 מכל הגדרה לא רק למעלה מבחינת 'ממלא' שהוא מוגבל, אלא גם